GRÓSZ EMIL (1865–1941):

BATTHYÁNY-STRATTMANN LÁSZLÓ HERCEG (1870–1931) SZEMKÓRHÁZA KÖPCSÉNYBEN[1]

A szöveget és annak digitalizálását ellenőrizte: Gazda István

Moson megye Köpcsény nagyközségében. Pozsonytól hét kilométerre 16 évvel ezelőtt a humanizmus és kultúra áldásos hajléka létesült. Batthyány-Strattmann László herceg dr., engedve hajlamának, az orvosi tudomány művelését választotta élete hivatásának. Alapos sebészeti előképzettség után különleges szakmájául a szemészetet választotta, köpcsényi kastélya szomszédságában száz ágyas kórházat épített, melyben főleg szembetegeket ápolnak.

Az egész környékről jönnek segítséget keresők. Délelőttönkint naponta körülbelül száz beteg fordul meg a rendelőben, melyben a herceg a hercegné segítségével gyógyít, látást ment meg, látást ad vissza. A háború alatt a kórház rögtönzött tartalékosztályokkal bővült, melyekben katonákat ápolnak. Kisgyermek-otthonába pedig a munkába járó asszonyok beadják nappalra gyermekeiket, hol őket jól táplálják, megfürdetik, tisztaságra szoktatják.

S minderről nagyon keveset tud a világ. Pedig a kórház széles körben való megismerése nagyon kívánatos – már a példaadás kedvéért is. Követésre méltó példa, hogy egy főúr Magyarországnak kórházakban való szegénységét bőkezű áldozatkészséggel enyhíti. Követésre méltó példa, hogy az ország egyik főnemese a tudományos és humánus munkában találja örömét, de mindenkinél meghatóbb s leginkább követésre méltó, hogy a herceg nemcsak vagyonát, nemcsak tudását, de szívét is a népnek áldozza: az igazi jótékonyságot gyakorolja. A hercegné nagyszámú család anyja, s e mellett időt talál, hogy minden védettjét személyesen ápolja. A herceg számos uradalom birtokosa s e mellett nemcsak operál, nemcsak kötöz, hanem a hadba vonult körorvost is helyettesíti, ojt, sérültet ellát, szülőnőnek segédkezik, a fertőző betegségek ellen a védekezést vezeti, szóval az orvosi tudományt nemcsak kedvből, hanem hivatásból is gyakorolja. Ilyen módon, Köpcsényt a szociális és humanitárius segítségnyújtás csomópontjává avatta.

Hasonló vidéki központokra van szükség! A háború végre megérlelte a közvéleményben azt a meggyőződést, hogy az állam legbecsesebb értéke: az ember. Állam és társadalom nagyszabású akcióval törekszik arra, hogy a születések számát emelje, s a halálozásokét csökkentse. De nem elég a csecsemőt, a gyermeket, a férfit, az anyát életben tartani, hanem azt is biztosítani kell, hogy egészségesek is legyenek s az elkerülhetetlen betegségek se okozzanak maradandó rokkantságot! A betegségek terjedésének, pusztításának megakadályozására a szakember vezetése alatt álló kórházak a leghatalmasabb támasztópontok. A vakság megakadályozására, a látás megmentésére, visszaadására a legbiztosabb eszköz a szemkórház.

A fővárosban és a vidéken szakértő vezetése alatt álló szemkórházakra van szükség, melyekben a gyógyítható vakok visszanyerhetik látásukat és melyek a szembetegségek

---

[1] Forrás: Grósz Emil: Batthyány László herceg dr. szemkórháza Köpcsényben. = Budapesti Hírlap, 1917. jún. 16. p. 11.

gyógyítása által a vakságot megakadályozzák. Ezer és ezer gyermek látását rontja meg a görvélyes szemgyulladás; kellő segítség hiányában ezer és ezer szürkehályogos él Magyarországon, ezer és ezer zöldhályogos vakult meg, mert elkésik a segítség elnyerésétől.

Az utolsó évtizedekben sok történt ezen a téren. De nem elég. Az egyetemi szemklinikák, a budapesti állami szemkórház, a fővárosi kórházak szemosztályai állandóan zsúfoltak, a zsolnai, szegedi, brassói, perlaki állami szemkórházakon kívül a közkórházakban létesített kisebb szemosztályok nem elégítik ki a szükségletet. A vidéken még számos szemkórházra van szükség! Ne várjunk mindent az államtól!

Batthyány László herceg dr. bebizonyította, hogy az az út, melyet nagyatyám 1830-ban az első magyarországi vidéki szemkórház alapításával követett, helyes. Ezen az úton kell tovább haladnunk!